

Leren in de echte wereld

School gids

2019-2020

Symbion

SCHOOL VOOR PRAKTIJKONDERWIJS

Welkom!

Maatwerk is hét uitgangspunt voor ons onderwijs. Maar liever nog hebben we het over maximaal maatwerk: elke leerling is anders en onze ambitie is om elke leerling de mogelijkheid te bieden zich maximaal te ontwikkelen in de zes schooljaren op Symbion. Omdat we dat uitgangspunt serieus nemen, kijken we steeds welke nieuwe onderdelen we aan ons onderwijs kunnen toevoegen. Dat waren de afgelopen jaren onder andere de mogelijkheid om enkele vakken op vmbo-niveau af te sluiten, extra taallessen voor vluchtelingen-leerlingen en extra taal- en rekenlessen voor leerlingen die kunnen doorstromen naar het mbo. Dit jaar komt er weer iets bij: in leerjaar 6 kunnen leerlingen binnen Symbion het Entree-diploma van het mbo behalen. Maatwerk: we zeggen het en we doen het!

Team Symbion

Hoge Witteveld 2
6942 RD Didam
Telefoon: (0316) 583880
E-mail: info@symbion-vo.nl
Website: www.symbion-vo.nl

Lestijden

De leerlingen kunnen vanaf 8.15 uur de school in. De eerste bel gaat om 8.25 uur. De leerlingen beginnen om 8.30 bij hun mentor. Het 7e lesuur gebruikt de mentor één dag in de week voor een coachingsgesprek met steeds andere leerlingen. Elke mentor bepaalt aan het begin van het schooljaar welke dag dat is. Voor leerlingen in de bovenbouw kan dit ook op een ander moment van de lesdag(en) zijn. Deelname aan dit gesprek is voor elke leerling verplicht.

Dagrooster

1e uur: 08.30 - 08.50 uur (mentortijd)
2e uur: 08.50 - 09.40 uur
3e uur: 09.40 - 10.30 uur
Pauze: 10.30 - 10.45 uur
4e uur: 10.45 - 11.35 uur
5e uur: 11.35 - 12.25 uur
Pauze: 12.25 - 12.50 uur
6e uur: 12.50 - 13.40 uur
7e uur: 13.40 - 14.30 uur*
8e uur: 14.30 - 14.40 uur (mentortijd)*

* Individuele coaching, de mentor bepaalt op welke dag dat is.

** Leerlingen vanaf leerjaar 4 lopen wel individueel stage op deze dag. Naast deze studiedagen worden in de loop van het schooljaar nog drie studiemiddagen ingepland. Leerlingen zijn dan om 12.30 uur vrij.

*** De leerlingen zijn vrij, maar het team werkt nog en de school is bereikbaar.

Ziekmelding

Ouders moeten een ziekmelding 's ochtends tussen 7.45 en 8.30 uur doorgeven via telefoonnummer (0316) 583 880. Leerlingen die stage lopen, moeten zich ook zelf bij het stageadres ziek melden. Als de leerling weer beter is, levert hij/zij het groene 'meldingsformulier terugkeer absentie' in bij de conciërge.

Vakantierooster

Herfstvakantie

12 oktober t/m 20 oktober 2019

Studiedag** 21 oktober 2019

Kerstvakantie

21 december 2019 t/m 5 januari 2020

Voorjaarsvakantie

22 februari t/m 1 maart 2020

Goede Vrijdag 10 april 2020

Tweede paasdag 13 april 2020

April-/meivakantie

23 april t/m 4 mei 2020

Bevrijdingsdag 5 mei 2020

Hemelvaart 21 en 22 mei 2020

Tweede pinksterdag 1 juni 2020

Studiedag** 2 juni 2020

Lesvrije dagen*** 6 t/m 10 juli 2020

Zomervakantie

11 juli t/m 23 augustus 2020

Leren in de echte wereld

Het belangrijkste doel van het praktijkonderwijs is dat zoveel mogelijk leerlingen de school verlaten met een betaalde baan. Dat zijn vooral banen in de handel en logistiek, techniek en bouw, zorg, horeca of groenvoorziening. De leerlingen leren allerlei (beroeps)vaardigheden én stages zijn heel belangrijk. Dit noemen wij 'Leren in de echte wereld'. De leerlingen verlaten Symbion met een diploma van de school. Sommige leerlingen behalen een Entree-diploma van het mbo.

Algemeen

Het praktijkonderwijs is er voor leerlingen van 12 t/m 18 jaar. Het onderwijs is zeer praktijkgericht. Dat geldt voor de vakken die worden gegeven en voor de vaardigheden die worden aangeleerd. Dat betekent onder andere zelfstandig, maar ook in een team kunnen werken. En verantwoordelijkheid voelen én nemen. Dergelijke vaardigheden zijn in een betaalde baan onmisbaar.

Kleinschalig

Het onderwijs van Symbion is kleinschalig. De school is klein en de groepen zijn klein. Elke klas heeft een eigen mentor, die de meeste lessen verzorgt. Daardoor ontstaat een hechte band tussen mentor en leerling. Voor de praktijkvakken zijn er

praktijkdocenten. Tijdens praktijkvakken wordt de klas gesplitst in kleinere groepen. De leerlingen kunnen rekenen op veel persoonlijke aandacht en ondersteuning. De docenten werken samen met een team van specialisten (zie pagina 10).

Aantal leerlingen	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Leerjaar 1	36	25	39
Totaal	228	213	214

Digitaal onderwijs groeit

Symbion beschikt over eigen laptops, die regelmatig worden ingezet tijdens de lessen. Daardoor is het mogelijk dat leerlingen in hun eigen tempo werken of moeilijkere opdrachten krijgen (aangepast aan hun persoonlijke leerdoelen). Omdat de software het werk opslaat, kan de docent zien wat de leerling gedaan heeft en vervolgens nieuw werk op maat aanbieden.

Vakken op vmbo-niveau

Sommige leerlingen ontwikkelen zich in de kleine klassen op Symbion heel snel. De mentoren van klas 1 en 2 beoordelen daarom na dat jaar of doorstroom naar het vmbo mogelijk is. Ook zijn er leerlingen die één of twee vakken op vmbo-niveau kunnen doen. Voor die leerlingen is met het Liemers College (vmbo collega-school) afgesproken dat zij daar kunnen meedoen aan het eindexamen van dat vak, als ze daar interesse in hebben. Het Liemers College geeft, als de leerling slaagt voor het vak, een getuigschrift van de school af.

Nederlandse taal stimuleren

Symbion heeft een kleine schoolbibliotheek. Regelmatig zoekt een klas samen met de mentor nieuwe leesboeken uit. Daarnaast bezoeken we regelmatig de bibliotheek in Didam. Zo willen we het lezen en dus de taalontwikkeling van de leerlingen stimuleren.

Symbion geeft twee keer per week extra taallessen aan leerlingen voor wie Nederlands de tweede taal is (NT2). De lessen zijn bedoeld voor de leerlingen die instromen uit de ISK (Internationale Schakelklas), maar ook voor andere leerlingen die de Nederlandse taal nog niet goed genoeg beheersen.

Leerlijn sociale vaardigheden

De leerjaren 1, 2 en 3 werken wekelijks met de methode Leefstijl. Dit is een programma dat leerlingen helpt hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Daarnaast komen gezondheid en burgerschap aan bod. In leerjaar 1 en 2 is er wekelijks

Celine Danen

(leerjaar 1)

“Symbion is een fijne school. Doordat de klassen klein zijn, hebben ze tijd voor je. In de klas kunnen we goed met elkaar.

Natuurlijk is er weleens wat, maar dat duurt nooit lang. Ieniemienieprobleempjes lossen we zelf op, anders helpt de mentor. Ik vind de praktijkvakken en gym het leukst. Aan de theorievakken heb ik geen hekel, maar ze zijn wel moeilijk. Ach, je leert er wel veel van. Het klopt dat ik graag naar school ga. Na vakanties ben ik altijd blij iedereen weer te zien.”

ook een lesuur mediawijsheid. Zo leren de leerlingen de basisvaardigheden die zij nodig hebben om goed te functioneren op school, op stage, thuis en later als volwassene. De leerjaren 4, 5 en 6 richten zich met name op sociale vaardigheden voor stage en werk.

Leren én meer...

Symbion wil dat de leerling na afloop betaald werk heeft, maar dat is niet het enige doel. We willen ook bereiken dat leerlingen leren samen te werken, weerbaar te zijn, zelf keuzes te maken en respect te hebben voor elkaar. Ze leren ook hoe ze later zelfstandig een huishouden kunnen voeren. Bijzonder is het vak ‘sport, recreatie en vrije tijd’ (SRV). Bij SRV maken de leerlingen kennis met allerlei vormen van vrijetijdsbesteding. Daarin kun-

nen ze hun talent ontdekken en krijgen ze een beeld van hoe ze hun vrije tijd kunnen invullen.

Opleiden met bedrijven

Symbion onderhoudt nauwe contacten met een groot aantal bedrijven en instellingen in de hele regio. Leerlingen brengen een groot deel van de onderwijstijd door bij deze stagebedrijven. Ook verzorgen we een aantal opleidingen deels bij bedrijven of regelen we in de opleiding bedrijfsbezoeken: de heftruckopleiding geven we in een bedrijfsruimte, de schildersopleiding en de groenopleiding vinden (grotendeels) buiten de school plaats. Voor de opleiding detailhandel of bedieningsassistent in de horeca bezoeken de leerlingen regelmatig een bedrijf.

Onderwijskwaliteit

Elke leerling heeft een 'uitstroomprofiel'. Dit profiel geeft aan wat de verwachting is over het einddoel dat voor de leerling haalbaar is: werken (met of zonder extra ondersteuning), verder leren op het mbo of dagbesteding. Het profiel wordt twee keer per jaar besproken met de leerling en de ouders en eventueel bijgesteld. Op basis van dit profiel krijgt de leerling lesstof aangeboden die past bij zijn niveau van leren. In de klas wordt soms in subgroepen gewerkt en soms individueel op het eigen niveau. Werken met laptops (van de school) ondersteunt dit maatwerk. De mentor bepaalt dit maatwerk onder andere aan de hand van het uitstroomprofiel.

Eric Brendel

(supermarkt Coop Didam)

"We hebben iedere maand een detailhandelklas in de winkel. Zo hopen we de afstand tussen theorie en praktijk te verkleinen.

Daarnaast hebben we altijd wel enkele stagiaires. Het aantal hangt af van de tijd die wij erin kunnen steken, want we willen ze de extra aandacht kunnen geven die ze verdienen én we vinden het belangrijk dat ze alle aspecten van werken in de supermarkt ervaren. Ons belang is om jonge mensen te interesseren voor onze branche, hoewel natuurlijk niet iedere stagiair geschikt is."

Wat doen ze nu?

Ouders vragen vaak wat hun kind kan worden na de opleiding op Symbion. Onderstaand lijstje geeft een indruk van waar Symbion-leerlingen terecht komen. Tussen haakjes staat het jaar dat zij van school gingen.

- **Glenn** (2018): medewerker kwekerij Van Tilburg in Groessen.
- **Jennefer** (2018): medewerker Nettorama in Didam.
- **Sander** (2018): medewerker Kroon Kozijn Visser in Didam.
- **Thimo** (2018): medewerker Intratuin in Duiven.
- **Jimmy** (2018): medewerker Brasserie Een Mooie Dag in Duiven.
- **Ramon** (2018): medewerker Decupré slaapcomfort in Didam.
- **Roel** (2018): medewerker Raben Houtbewerking in Duiven.
- **Marco** (2018): medewerker logistiek dienstverlener Dachser in Zevenaar.

Uitstroomgegevens	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015
Werk	44%	45%	40%	40%
Vervolgopleiding	39%	32%	32%	30%
Overig/verhuisd	17%	23%	28%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Meer informatie over de onderwijskwaliteit van Symbion staat op de website www.scholenopdekaart.nl, die ook te vinden is via www.symbion-vo.nl.

Gericht werken aan je toekomst

Symbion heeft zes leerjaren. Praktijkvakken, stages en branchegerichte opleidingen worden steeds belangrijker. In een groepsstage in leerjaar 3 ontdekken leerlingen welke sector het best aansluit bij hun interesses en capaciteiten. Daarna leren ze die sector via individuele stages beter kennen. De eindstage lijkt op een echte baan.

Algemeen

In leerjaar 1 en 2 wordt als vervolg op het basisonderwijs verder gewerkt aan basiskennis, zoals taal en rekenen. In de loop van leerjaar 3 kiest de leerling een sector voor de jaren daarna. Dit gebeurt in nauw overleg met de ouders. Er zijn vijf sectoren: handel & logistiek, zorg, horeca, techniek & bouw en groen. Vanaf leerjaar 4 volgt de leerling één of meer vakopleidingen binnen de gekozen sector. Een klein deel van de leerlingen kan in het zesde leerjaar een Entree-diploma van het mbo halen. Hiermee kunnen ze aan het werk gaan, of doorstromen naar een mbo-opleiding niveau 2.

Leerjaar 1 en 2

De mentor geeft in leerjaar 1 en 2 de meeste lessen, maar in principe staat ook iedere dag een praktijkles op het rooster. Deze wordt gegeven

door een praktijkdocent. De lessentabel bestaat uit acht algemene vakken: lezen, taal, rekenen, Engels, informatica, sport, wereldoriëntatie en sociale vaardigheden (Leefstijl, zie pagina 4). De praktijkvakken zijn verzorging, koken, techniek en groen. Deze lessen richten zich in leerjaar 1 en 2 helemaal op wat de leerlingen moeten leren om later zelfstandig te kunnen wonen. Verder hebben de leerlingen 'sport, recreatie en vrije tijd' (SRV), crealesen en lessen mediawijsheid. In leerjaar 2

lopen de leerlingen een week stage in de school, met begeleiding van de conciërge. Dit is de eerste kennismaking met een werksituatie, die nieuwe dingen vraagt van de leerling.

Leerjaar 3

In leerjaar 3 worden dezelfde algemene vakken gegeven als in leerjaar 1 en 2, maar de leerlingen kiezen praktijkvakken die passen bij hun interesses en mogelijke beroepsrichting. Stage en de

voorbereiding op de beroepskeuze krijgen in dit jaar een belangrijke plek. De leerlingen volgen dit jaar ook de cursus Veilig op Stage (VOS).

In leerjaar 3 gaan de leerlingen eerst in een groep van zes tot acht leerlingen buiten de school op stage. Elke negen weken heeft de groep een andere stageplek. Zo maken de leerlingen kennis met verschillende werkplekken en sectoren. Een docent van de school begeleidt de groep ter plaatse. Doordat de leerlingen meerdere stageplekken bezoeken, kunnen ze bewuster kiezen voor de sector die hen het meest aanspreekt. De sectorkeuze wordt in maart gemaakt. De school begeleidt de keuze met een programma hiervoor dat aan het begin van het jaar al start.

Bovenbouw

In leerjaar 4 gaan de leerlingen zelfstandig op stage. Elke leerling heeft een eigen stagebegeleider, die de leerling ter plekke elke drie tot vier weken bezoekt. In dit jaar beginnen de leerlingen ook aan één van de branchegerichte opleidingen die Symbion aanbiedt (zie overzicht opleidingen, pagina 8). Een opleiding wordt afgesloten met een examen als de opleider verwacht dat er kans van slagen is. Leerlingen die slagen, ontvangen een certificaat dat door de branche wordt erkend. Daarmee maken ze meer kans op een baan. Van de uitreiking wordt een feestelijke gebeurtenis gemaakt.

Leerlingen lopen vanaf leerjaar 5 drie dagen per week stage. Daarom hebben ze op school minder praktijkvakken. Het vakkenpakket wordt zoveel

mogelijk afgestemd op de beroepsrichting die de leerling heeft gekozen. De stage kan een 'plaatingsstage' worden. Dan probeert de school de leerling, wanneer hij 18 jaar wordt, via de stage aan een baan te helpen. Als dat tijdens het schooljaar lukt, kan de leerling direct aan de slag.

Entree-klas

Leerlingen die extra willen en kunnen leren, huiswerk willen doen en goed zijn in taal en rekenen kunnen eventueel in het zesde jaar een Entree-diploma behalen. Ook moeten ze bij de opleiding passende studievoordigheden hebben ontwikkeld. Met het Entree-diploma kunnen zij, als ze dat willen, doorstromen naar een mbo-opleiding niveau 2. De school bepaalt of de leerling wordt toegelaten tot deze klas aan de hand van een aantal criteria. Leerlingen die de ambitie en de compe-

tenties hebben dit diploma te halen krijgen vanaf het vierde leerjaar extra huiswerk of lesstof en in het vijfde jaar extra taal en rekenen.

Yoel Weldu Abraham
(leerjaar 1)

"Ik ben niet zo goed in taal, daarom kreeg ik het advies praktijkonderwijs. Toen hebben we een rondleiding op Symbion gehad. Ik vond het meteen een fijne school. De praktijkvakken en vooral koken vind ik het leukst. Mijn moeder zegt dat ik thuis ook wel mag koken, maar dan ga ik liever gamen. Later wil ik automonteur worden of misschien schilder. Ik zit in een leuke klas met maar dertien leerlingen, dus je krijgt veel aandacht."

Opleidingen Symbion

We willen dat leerlingen zoveel mogelijk kans maken op werk. Daarom kijken we ieder jaar of de opleidingen nog aansluiten op de arbeidsmarkt. Als dat niet het geval is, passen we ons aanbod aan. Een opleiding gaat alleen van start als voldoende leerlingen interesse hebben.

Sector zorg

- Schoonmaken traditioneel
- Schoonmaken met microvezelmaterialen
- Woonhulp

Sector horeca

- Werken in de keuken
- Keukenassistent (KAS)
- Bedieningsassistent (BAS)

Sector handel en logistiek

- Beheren van het schoolmagazijn
- Werken in de winkel
- Medewerker in de logistiek
- Heftruckopleiding

Sector techniek en bouw

- Werken in de metaalnijverheid
- Werken in het schildersbedrijf
- B-VCA (Basis veiligheidsopleiding)

Sector groen

- Werken in het groen
- Werken met tuin- en parkmachines
- Werken met de kettingzaag/bosmaaier
- Werken in de bloemisterij

Symbion werkt samen met Probus (school voor praktijkonderwijs in Arnhem). Als Symbion een bepaalde opleiding niet heeft en Probus wel, dan kan de leerling die opleiding eventueel op Probus volgen. Probus biedt ook de volgende opleidingen aan:

Sector techniek

- Installatie- en constructietechniek
- Machinale houtbewerking

Ondersteuning op de werkplek

Symbion vindt het belangrijk dat leerlingen die werk vinden dit werk ook behouden. Bij de gemeente waar een leerling woont, kan de school diverse vormen van ondersteuning op de werkplek aanvragen. Als een leerling dit nodig heeft, verzorgt de stagebegeleider de aanvraag. Dat kan bijvoorbeeld 'jobcoaching' zijn. Dan gaat de begeleiding van de leerlingen nadat zij Symbion hebben verlaten door op de nieuwe werkplek. De jobcoach zorgt ervoor dat de leerling wegwijs wordt gemaakt in het bedrijf. Daarna houdt de jobcoach de vinger aan de pols door regelmatig langs te komen. Jobcoaching duurt maximaal drie jaar.

Rowan Paalvast

(Montferland Hoveniers)

"We ontwerpen, realiseren en onderhouden tuinen, voornamelijk bij particulieren.

Een klant informeerde een keer naar een stageplek voor zijn neefje.

Zo zijn we in contact gekomen met Symbion. Darren doet het uitstekend. Hij heeft de goede instelling en manieren en hij is extreem leergerig. Dat is leuk, want zijn vragen zetten ons aan het denken. Een groot voordeel is dat we hem meteen onze werkwijze kunnen leren. Het contact met Symbion is goed. Ze komen iedere maand langs en als er iets is, wordt het meteen opgepakt. Eén belletje is genoeg."

Maatwerk is hét motto

Intensieve begeleiding en ondersteuning is een belangrijk kenmerk van het onderwijs op Symbion. Maatwerk is het motto, zodat iedere leerling de begeleiding en ondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft. De docenten kunnen daarbij terugvallen op een team van specialisten. In de begeleiding speelt de mentor de belangrijkste rol. Indien nodig worden deskundigen van buiten ingeschakeld.

Mentor

Voor de leerlingen en ouders is de mentor het eerste aanspreekpunt bij problemen of vragen. Hij houdt de schoolprestaties van zijn leerlingen goed in de gaten. De mentor zorgt ook voor een goede sfeer in de klas. Af en toe organiseert hij daarvoor een gezellige activiteit. De mentor zoekt zelf contact met ouders als een leerling problemen op school heeft. De mentor neemt aan het begin van het schooljaar contact op met de ouders om een kennismakingsgesprek op school te plannen. De mentoren van leerjaar 1 komen ook een keer op huisbezoek. Als de mentor vindt dat specialistische hulp nodig is, kan hij het ondersteuningsteam inschakelen.

Eigen ontwikkelingsplan

Iedere leerling heeft een ontwikkelingsperspectief (OPP). Hiermee maakt de mentor aan het begin van elk schooljaar een individueel ontwikkelingsplan (IOP) voor de komende periode. De leerling heeft zelf een belangrijke inbreng. In het IOP staat aan welke leerdoelen de leerling gaat werken. De leerdoelen worden mede bepaald door de competenties die de leerling nog moet ontwikkelen om een goede werknemer te worden en

zelfstandig in de maatschappij te functioneren. Deze competenties worden twee keer per jaar beoordeeld door alle betrokken docenten. Twee keer per jaar bespreekt de mentor het OPP/IOP en de competentielijst met de ouders en de leerling. Deelname van de ouders aan deze gesprekken is verplicht, want Symbion vindt het van groot belang dat de ouders achter de leerdoelen van hun kind staan.

Coaching

De mentor voert regelmatig op het eind van de dag een individueel coachingsgesprek met zijn leerlingen. De leerling is verplicht hierbij aanwezig te zijn. De rode draad in het gesprek is: wat wil je leren en wat is daarvoor nodig? Daarbij horen ook afspraken of de leerling huiswerk mee krijgt. Twee keer per jaar wordt het IOP op basis van die gesprekken aangevuld.

Ondersteuningsteam

De mentor en de docenten kunnen ondersteuning vragen aan een team van specialisten. Dit team bestaat uit de ondersteuningscoördinatoren, de psycholoog, de schoolmaatschappelijk werker, de remedial teacher en de ambulante begeleider. Indien nodig worden ook specialisten van buiten de school ingeschakeld, bijvoorbeeld de schoolarts.

Cheyenne Delsink

(leerjaar 2)

“Op Symbion heb je om de zoveel tijd een coachingsgesprek. Dan vertel je wat je wilt leren. Stel: je handschrift is lelijk, zoals bij mij, of je wilt de tafels beter leren, dan krijg je opdrachten. Zo kun je jezelf verbeteren. Ik vind het fijn dat je zelf mag aangeven wat je wilt leren. Schilderen en groen zijn mijn favoriete vakken, van fietstechniek word ik chagrijnig. Maar als je alle vakken doet, kom je erachter wat bij je past.”

Remedial teacher

De remedial teacher helpt leerlingen met het leren van rekenen of taal en het wegwerken van achterstanden daarbij. Leerlingen kunnen op individuele basis remedial teaching krijgen, maar ook in kleine groepjes. Daarnaast ondersteunt zij de mentoren in de aanpak in de klas, nadat het traject bij haar is afgesloten.

Schoolmaatschappelijk werk

Leerlingen kunnen op school of thuis problemen hebben, die het leren belemmeren of het gedrag op school sterk beïnvloeden. Leerlingen of ouders kunnen via de school daarbij hulp van het schoolmaatschappelijk werk vragen. De aanvraag loopt via de ondersteuningscoördinator. Ook neemt de school regelmatig zelf het initiatief om deze hulp aan te bieden.

Ron Hermsen

(mentor)

“We beginnen 's ochtends met twintig minuten mentortijd. Dan kijk ik hoe de koppies staan en nemen we de dag door. Dat zorgt voor structuur.

Aan het einde van de dag heb ik ze nog tien minuten. Dan kunnen ze stoom afblazen en als er iets is voorgevallen, lossen we het meteen op. Eerder gaan ze niet naar huis. Omdat we een kleine school zijn, kunnen we persoonlijke aandacht echt waarmaken. Ik durf te stellen dat ik letterlijk alle leerlingen ken, van leerjaar 1 tot en met 6. Bij ons draait echt alles om de leerling. Dat horen we ook terug van ouders.”

Passend onderwijs

Passend Onderwijs betekent dat scholen in een regio er samen voor zorgen dat er voor iedere leerling een passende plek op een school is. Het doel is dat geen leerling meer thuis zit en dat minder gebruik wordt gemaakt van scholen voor speciaal onderwijs. Als een leerling extra ondersteuning op school nodig heeft (bijvoorbeeld in verband met leermoeiigheden of schoolangst), dan heeft Symbion de verplichting om die te bieden (zorgplicht). Als blijkt dat Symbion die ondersteuning niet kan geven, dan zoeken wij samen met de ouders een andere school. In het ondersteuningsplan van de school (zie de website, bij Begeleiding) staat beschreven welke extra ondersteuning Symbion kan bieden. Soms

moet de school een toelaatbaarheidsverklaring aanvragen, omdat de leerling alleen in het speciaal onderwijs de ondersteuning kan krijgen die nodig is. Info: steunpuntpassendonderwijs.nl.

Zorgadviesteam

Symbion werkt met een zorgadviesteam (ZAT). Hierin zitten - naast de leden van het ondersteuningsteam - de leerplichtambtenaar, de schoolarts, iemand van het sociaal wijkteam en andere externe deskundigen. Met dit team worden leerlingen besproken waarover de school zich zorgen maakt. De externe deskundigen geven adviezen over de aanpak van deze leerlingen. De school vraagt voor de bespreking altijd vooraf toestemming van de ouders en nodigt hen erbij uit.

Verwijsindex

Als medewerkers van Symbion zich ernstige zorgen maken over de ontwikkeling of de veiligheid van een leerling, kan de ondersteuningscoördinator de leerling na intern overleg melden bij de Verwijsindex Achterhoek. Andere instanties kunnen dat zien en contact opnemen als ze zich over dezelfde leerling zorgen maken. Hierdoor kan de hulpverlening sneller en beter worden afgestemd. Symbion informeert de ouders voordat het kind wordt aangemeld.

Info: www.verwijsindexachterhoek.nl.

We doen het samen

Bij Symbion is het motto voor de samenwerking met ouders: 'We doen het samen'. Dat betekent dat we van ouders een zeer actieve inbreng verwachten. Ouders kennen hun kind beter dan wie ook en het thuisfront heeft grote invloed op de motivatie van leerlingen.

Tweerichtingsverkeer

'We doen het samen' is alleen mogelijk als de school en de ouders intensief contact onderhouden. Dat is in eerste instantie de taak van de mentor. Ouders kunnen natuurlijk altijd ook zelf contact opnemen met de mentor als ze zaken met betrekking tot hun kind willen bespreken.

Wij verwachten van ouders dat ze ons op de hoogte houden van zaken die van invloed kunnen zijn op het functioneren van hun kind op school. Als ouders de mentor uitvoeriger willen spreken, stellen we het op prijs als zij een afspraak maken. Tijdens de lessen mag de mentor namelijk nooit gestoord worden in de klas. Uit onderzoek is gebleken dat schoolprestaties verbeteren als ouders hun kind stimuleren om te leren en belangstelling hebben voor de schoolprestaties. Hiermee kunnen ouders dus bijdragen aan het succes van hun kind op school.

Ouders maken de school beter

De inzet van ouders voor de school wordt altijd gewaardeerd door het team. Ouders kunnen lid worden van de medezeggenschapsraad (MR, zie pagina 14), maar er zijn veel andere manieren

Charissa Rabbers

(leerjaar 1)

"Mijn eerste ervaring met Symbion was meteen goed. Ik deed mee aan minilesjes.

Die waren heel leuk. Het begin van het schooljaar vond ik spannend met al die grote leerlingen, maar dat went snel. De vakken zijn leuk en de docenten ook. Met praktisch rekenen heb ik moeite, maar ze helpen goed en ze hebben geduld als je het niet gelijk snapt. Vrijdagmiddag hebben we 'sport, recreatie en vrije tijd'. Dan ga je in groepjes leuke dingen doen, zoals muziekles in Het Musiater in Zevenaar."

waarop ze kunnen helpen. Ouders kunnen actief mee zoeken naar stageplekken, een bedrijfsbezoek op hun werk organiseren, op school komen vertellen over hun werk, een workshop geven op school in een activiteit waar ze goed in zijn, enzovoort. Ouders die iets te bieden hebben dat ons onderwijs interessanter of beter maakt, kunnen dat laten weten via info@symbion-vo.nl.

Nieuwsbrief

De school informeert ouders regelmatig over activiteiten en ontwikkelingen op de school via een digitale nieuwsbrief. Deze verschijnt meestal kort voor een schoolvakantie. De nieuwsbrief staat ook op de website van de school: www.symbion-vo.nl.

Symbion is een actieve school

Symbion organiseert ieder jaar een aantal extra activiteiten. Deze worden mede mogelijk gemaakt door de vrijwillige ouderbijdrage. De activiteiten dragen bij aan groepsbinding in de klas en aan een goede sfeer op school. Dat is belangrijk voor de prestaties van de leerlingen. Tijdens excursies zien de leerlingen in het echt wat in de lessen is geleerd. Kunnen fietsen is belangrijk voor deelname aan deze activiteiten.

Elkaar leren kennen

In de eerste week van het schooljaar organiseert de mentor een kennismaking met de eigen klas. Die week is een introductieweek met bijzondere activiteiten per klas, leerjaar of in de hele school. In de loop van het jaar organiseert de mentor af en toe bijzondere activiteiten met de klas. Elke mentor heeft daarvoor dankzij de ouderbijdrage een eigen budget.

Sport, recreatie en vrije tijd

Het vak 'sport, recreatie en vrije tijd' (SRV) heeft als doel kennis te maken met een groot aanbod van activiteiten die leerlingen in hun vrije tijd kunnen doen. Bij SRV zijn de leerlingen iedere vrijdagmiddag bezig met een bepaalde recreatieve activiteit.

Excursies bij lessen

Symbion-leerlingen gaan af en toe op excursie. We zorgen dat er een relatie is met de lessen en dat de leerlingen vooraf al het een en ander van het reisdoel afweten. Dat maakt het nog interessanter om het een keer in het echt te zien. Zo gaat leerjaar 2 ieder jaar naar Amsterdam voor een bezoek aan het Rijksmuseum en het Anne Frankhuis.

En verder...

Het activiteitenprogramma is ieder jaar verschillend. De afgelopen jaren waren er bijvoorbeeld bezoeken aan het Watermuseum, de Tweede Kamer en het Nederlands Openluchtmuseum, een activiteitendag en een schoolfeest. Hoogtepunt is voor veel leerlingen het jaarlijkse schoolkamp of de schoolreis. Van de uitreiking van certificaten voor de vakopleidingen en het schooldiploma wordt altijd een feestelijke gebeurtenis gemaakt.

Betrokken professionals

Alle medewerkers van Symbion zijn zeer betrokken bij de school en de leerlingen. Het team van Symbion wordt op deze pagina's voorgesteld. De medewerkers zijn per e-mail bereikbaar. De mentoren geven in het kennismakingsgesprek aan het begin van het schooljaar door hoe zij telefonisch bereikbaar zijn.

Medewerkers

Bij Symbion werken niet alleen docenten en andere ondersteunende medewerkers, maar ook veel stagiair(e)s en vrijwilligers. Door de inzet van die laatste groepen, kunnen wij de leerlingen extra aandacht geven. Daarnaast hebben de leerlingen regelmatig te maken met onder anderen de conciërge, hun stagebegeleider en de administratie. Het contact met het ondersteuningsteam (zie pagina 10) verschilt per leerling. De dagelijkse leiding op Symbion is in handen van de locatieleider, die wordt ondersteund door drie coördinatoren. Samen sturen zij het team aan. De locatieleider werkt onder verantwoordelijkheid van de algemeen directeur praktijkonderwijs van Qua-draam, die tevens eindverantwoordelijk is voor de collega-school Probus in Arnhem.

Medezeggenschap

De medezeggenschapsraad (MR) bestaat uit zowel personeelsleden als ouders. De MR overlegt met de locatieleider over onder meer het personeelsbeleid en de voorzieningen op school. Ook kan de MR de directie ongevraagd advies geven

over allerlei zaken. De contactpersoon van de MR is Niels Goossens. Hij is te bereiken via n.goossens@symbion-vo.nl. Symbion vindt ook de mening van de leerlingen erg belangrijk. Daarom is er een leerlingenraad, die regelmatig overlegt met de locatieleider van de school. Er wordt bijvoor-

beeld gesproken over de inrichting van de aula en het schoolplein en de buitenschoolse activiteiten.

Schoolbestuur

Symbion maakt deel uit van Quadraam. Tot deze stichting behoren nog dertien scholen voor voort-

gezet onderwijs in de Liemers, Arnhem en Overbetuwe. Binnen Quadraam werkt Symbion nauw samen met Probus, onder leiding van de algemeen directeur praktijkscholen Quadraam: Anja Geritz (a.geritz@quadraam.nl).

1. Karin Schepers, 2. Marlou Eijsten, 3. Daan Bootsma,
4. Jan Storm, 5. Mark Lazeroms, 6. Fieke ter Heerd,
7. Inge Schrijver, 8. Marjon Wagener, 9. Ellen Teunissen,
10. Saskia Ubbink, 11. Sietso Steen, 12. Hellen IJsselstijn,
13. Rosé Reulink, 14. Mark Schepers, 15. René de Wolf,
16. Han Eijsten, 17. Joyce te Poele, 18. Alex Knipscheer,
19. Peter Breedveld, 20. Gert-Jan Andela, 21. Mike Bosveld,
22. Carin Witjes, 23. Diana te Lintelo, 24. Ilse Thiele, 25. Ron Hermsen, 26. Marjolijn Mols.

Saturnus 5
6922 LX Duiven
Telefoon 026 - 320 88 00
E-mail bestuur@quadraam.nl
Website: www.quadraam.nl

College van Bestuur

Mw. E. Diender-van Dijk MCM
(voorzitter)
Dhr. P. Eckringa (lid)

Raad van Toezicht

Dhr. drs. H. van Wijk (voorzitter).

HET TEAM

Gert-Jan Andela (docent AVO, stagebegeleider), g.andela@symbion-vo.nl
Daan Bootsma (docent techniek en opleider schilderen), d.bootsma@symbio+++n-vo.nl
Mike Bosveld (opleider detailhandel, stagebegeleider), m.bosveld@symbion-vo.nl
Peter Breedveld (docent AVO, antipestcoördinator), p.breedveld@symbion-vo.nl
Nancy Cornelissen (docent AVO), n.cornelissen@symbion-vo.nl
Alex Driessen (assistent administratie), a.driessen@symbion-vo.nl
Han Eijsten (docent AVO), h.eijsten@symbion-vo.nl
Marlou Eijsten (docent AVO), m.eijsten@symbion-vo.nl
Helma Elshof (administratie, financiële administratie), h.elshof@symbion-vo.nl
Jessica van den Engel (docent AVO), j.engel@symbion-vo.nl
Anja Geritz (algemeen directeur praktijk scholen Quadraam), a.geritz@quadraam.nl
Niels Goossens (docent AVO, opleider, stagebegeleider, voorzitter MR), n.goossens@symbion-vo.nl
Suzan de Groot (psycholoog), s.degroot@symbion-vo.nl
Baukje Hendriksen (maatschappelijk werker), b.hendriksen@symbion-vo.nl
Ron Hermsen (docent AVO, intern vertrouwenspersoon, hoofd BHV), r.hermsen@symbion-vo.nl

Hellen IJsselstijn (docent AVO), h.ijsselstijn@symbion-vo.nl
Alex Knipscheer (docent AVO, opleider, stagebegeleider), a.knipscheer@symbion-vo.nl
Mark Lazeroms (stagecoördinator, docent ICT), m.lazeroms@symbion-vo.nl
Diana te Lintelo (docent AVO, opleider, stagebegeleider), d.lintelo@symbion-vo.nl
Rick Maatman (docent lichamelijke opvoeding), r.maatman@symbion-vo.nl
Josette Menting (managementassistent), j.menting@symbion-vo.nl
Marjolijn Mols (docent groen), m.mols@symbion-vo.nl
Joyce te Poele (docent AVO, opleider woonhulp, stagebegeleider), j.poele@symbion-vo.nl
Erik Reukers (docent techniek, stagebegeleider, heftruckopleider), e.reukers@symbion-vo.nl
Rosé Reulink (roostermaker), r.reulink@produsarnhem.nl
Margriet Roorda (administratie), m.roorda@symbion-vo.nl
Karin Schepers (AB'er), k.schepers@symbion-vo.nl
Mark Schepers (docent lichamelijke opvoeding en AVO, stagebegeleider), m.schepers@symbion-vo.nl
Inge Schrijver (docent AVO, opleider bediening, stagebegeleider, intern vertrouwenspersoon), i.schrijver@symbion-vo.nl
Sietso Steen (conciërge), s.steen@symbion-vo.nl

Tanja Steins (remedial teacher), t.steins@symbion-vo.nl
Jan Storm (docent techniek, opleider metaal, stagebegeleider), j.storm@symbion-vo.nl
Ellen Teunissen (ondersteuningscoördinator leerjaar 1, 2, 3 en 4), e.teunissen@symbion-vo.nl
Ilse Thiele (ondersteuningscoördinator leerjaar 5 en 6), i.thiele@symbion-vo.nl
Saskia Ubbink (docent koken, opleider horeca), s.ubbink@symbion-vo.nl
Marjon Wagener (docent koken, opleider horeca), m.wagener@symbion-vo.nl
Gerard Wildenbeest (stagebegeleider), g.wildenbeest@symbion-vo.nl
Freddy te Winkel (absenteadministratie), f.winkel@symbion-vo.nl
René de Wolf (docent AVO, ICT-innovator), r.wolf@symbion-vo.nl

Goed om te weten...

In dit hoofdstuk komt een aantal praktische zaken aan bod. Voor vragen over onderwerpen die niet in deze gids behandeld worden, verwijzen wij naar www.symbion-vo.nl of de schooladministratie: (0316) 58 38 80.

Aanmelding

De basisschool geeft de ouders in januari een advies over het vervolgonderwijs. Dit is volgens de regelgeving in het onderwijs een leidend advies. Vervolgens kunnen de ouders contact opnemen met Symbion (ondersteuningscoördinator Ellen Teunissen) om hun kind aan te melden. Het is ook mogelijk eerst een oriënterend gesprek met haar aan te vragen. Symbion vraagt na de aanmelding alle benodigde documenten op bij de basisschool en loopt samen met de ouders de aanmelding door. Binnen zes weken na aanmelding krijgen zij van Symbion te horen of hun kind wordt geplaatst.

Kluisje

Symbion is niet aansprakelijk voor verlies of beschadiging van eigendommen van de leerlingen. Daarom adviseren we geld en waardevolle spullen thuis te laten of deze veilig op te bergen. Hiervoor kunnen leerlingen een kluisje huren. De kosten zijn 10 euro per jaar als borg. De borg wordt aan het einde van het schooljaar terugbetaald, behalve als het kluisje kapot of de sleutel kwijt is.

Medicatie

Als een leerling in schooltijd medicatie moet gebruiken, dienen de ouders en de leerling dat zelf te regelen. De medewerkers zijn hiertoe niet bevoegd. Ouders moeten de school wel informeren over medicijngebruik door hun kind.

Verlof aanvragen

Buiten het vakantierooster (zie pagina 2) kunnen ouders, als dat noodzakelijk is, via een formulier op de website (bij Praktische zaken) extra verlof aanvragen bij de locatieleider van de school. De mogelijkheden zijn vanwege de leerplichtwet beperkt:

- Een leerling krijgt één dag verlof voor een verhuizing van het gezin, een huwelijk van een familielid, de viering van een ambtsjubileum (25, 40, 50 jaar) en de viering van een huwelijksjubileum (12^{1/2}, 25, 40, 50 of 60 jaar) van familieleden.
- Een leerling krijgt één dag verlof voor plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensvertuiging. Dit verlof moet minimaal twee dagen van tevoren worden aangevraagd.
- Een leerling krijgt maximaal één keer per schooljaar vakantieverlof als het beroep van een van de ouders het onmogelijk maakt om in de schoolvakantie op vakantie te gaan. Dit verlof

moet minimaal acht weken van tevoren worden aangevraagd. Bij die aanvraag moet een werkgeversverklaring zitten.

- Verlof is niet mogelijk in de eerste tien dagen na de zomervakantie én voor kermissen en schuttersfeesten.

Schoolverzuim

Leerlingen zijn wettelijk verplicht iedere dag op school te zijn of naar hun stageadres te gaan. De school moet dat controleren. Bij spijbelen worden zowel de ouders als de leerplichtambtenaar gewaarschuwd. Het volledige verzuimprotocol staat op de website (bij Praktische zaken).

Foto- en filmgebruik

Bij schoolactiviteiten kunnen foto's en filmpjes worden gemaakt voor plaatsing op de website van de school en in andere uitingen van de school, zoals brochures en deze schoolgids. Ouders wordt bij aanmelding gevraagd of wij foto- en filmmateriaal van hun kind wel of niet voor verschillende publicatiedoelen mogen gebruiken. Aan de hand hiervan selecteren wij welk foto- en filmmateriaal we gebruiken.

Cameratoezicht

De school maakt gebruik van cameratoezicht. Dat gebeurt met de volgende doelen:

- de bescherming van de veiligheid en gezondheid van leerlingen, medewerkers en bezoekers;
- de beveiliging van de toegang tot het gebouw en het terrein en de bewaking van zaken die zich in het gebouw of op het terrein bevinden;
- het vastleggen van incidenten.

Klachten

Wij vragen ouders die een klacht hebben deze eerst te bespreken met de mentor. Als dat niet tot een oplossing leidt, kunnen zij zich wenden tot de locatieleider van de school. Ouders kunnen bovendien contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon van Quadraam, Nicoline Broekhuis. Zij is bereikbaar via e-mail: n.broekhuis@outlook.com. Zij neemt telefonisch contact op zodra ze de mail heeft ontvangen.

Ouders kunnen ook een beroep doen op de klachtenregeling van Quadraam. Deze staat op www.quadraam.nl of kan telefonisch worden aangevraagd: 026 - 32 08 860. Verder is er een landelijke klachtencommissie. Deze commissie is te bereiken via Postbus 85191, 3508 AD Utrecht, telefoon 030 - 28 09 590 of info@onderwijsinspectoren.nl. Het 'meldpunt vertrouwensinspecteurs' houdt zich bezig met klachten over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld en discriminatie. Het meldpunt is tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 0900 - 1113111 (lokaal tarief).

Een fijne en veilige school

Symbion vindt het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt op school. Daarom zorgen we voor een prettige en veilige sfeer, met respect voor elkaar en elkaars spullen. De meeste leerlingen gaan graag naar school. Dat is belangrijk, want een leerling die lekker in zijn vel zit, presteert beter. Regels dragen bij aan een goede sfeer op school.

'Drie-uurtje'

Elke dag komt het team na de lessen kort bij elkaar om bijzonderheden van de dag te bespreken. Als er kleine incidenten in de school zijn geweest, of er zorgen zijn over een leerling, wordt op dat moment besproken wie in gesprek gaat met de leerling en eventueel met de ouders.

Interne vertrouwenspersonen

De interne vertrouwenspersonen zijn er voor leerlingen en medewerkers die te maken hebben met 'machtsmisbruik' op school of op stage. Ze gaan vertrouwelijk met klachten om en helpen oplossingen te vinden.

De interne vertrouwenspersonen van Symbion zijn Ron Hermsen en Inge Schrijver. Ze zijn telefonisch of per mail bereikbaar (zie pagina 16).

Er is sprake van machtsmisbruik als:

- mensen anders met je omgaan, omdat je bijvoorbeeld een andere huidskleur of een handicap hebt (racisme/discriminatie);
- mensen je lastigvallen op een seksuele manier terwijl je dat niet wilt, bijvoorbeeld met gebaren of opmerkingen (seksuele intimidatie);
- mensen je lastigvallen, bedreigen of aanvallen (agressie, geweld).

Gouden regels

Om een goede sfeer te realiseren, heeft Symbion vijf 'gouden regels'. Deze gelden voor iedereen.

1. Wij respecteren elkaar.
2. Wij zijn zuinig op eigen en andermans spullen.
3. Wij houden ons aan schoolregels en afspraken.
4. Wij vechten, pesten en schelden niet.
5. Wij praten problemen altijd uit.

Overige afspraken

Aan het begin van het schooljaar neemt de mentor alle regels en afspraken met de klas door. De onderstaande afspraken gelden altijd.

- Leerlingen mogen hun mobiele telefoon binnen de school en in de lessen alleen gebruiken als de docent daarvoor toestemming heeft gegeven.
- Leerlingen blijven in de pauzes op het schoolplein. Leerlingen van leerjaar 4, 5 en 6 mogen in de tweede pauze het plein verlaten.
- Symbion is een rookvrije school. Er mag door niemand op het terrein gerookt worden.
- Gebruik en bezit van alcohol, energydrinkjes en drugs is in en in de directe omgeving van de school verboden.
- Een leerling die drie keer te laat komt, moet na

schooltijd een lesuur inhalen. Als een leerling zes of meer keer te laat komt, neemt de mentor contact op met de ouders om te bespreken hoe dit gedrag gewijzigd kan worden.

- Jassen en petten worden in de gang opgehangen of opgeborgen in het kluisje.
- Leerlingen die uit de les worden gestuurd, krijgen een gesprek met de locatieleider van de school of de ondersteuningscoördinator. Als daar aanleiding voor is (gezien de ernst van de verstoring van de les of de aard van het gedrag), wordt contact opgenomen met de ouders.
- In sommige praktijklessen zijn de leerlingen verplicht werk- en veiligheidskleding te dragen.
- Tijdens de gymlessen dragen leerlingen verplicht een sportbroek, een Symbion-gymshirt en sportschoenen. Na afloop kunnen de leerlingen douchen (handdoek meenemen). Leerlingen die niet kunnen meedoen aan deze les moeten een briefje van de ouders of huisarts meenemen.
- Het dragen van gezichtsbedekkende kleding is binnen de school niet toegestaan.

Social media

Symbion heeft een aantal regels over het gebruik van social media (Instagram, Snapchat, WhatsApp, Facebook etc.):

1. De schoolregels gelden ook op social media.
2. Pesten, beledigen en bedreigen zijn verboden.
3. Je bent verantwoordelijk voor wat je zelf schrijft of plaatst en voor wat je retweet of forwardt.

4. Je mag alleen informatie van of over anderen verspreiden als je daarvoor toestemming hebt.
5. Je mag geen berichten plaatsen die leerlingen, medewerkers of de school kunnen schaden.
6. De school treedt op bij klachten over een uiting op social media die betrekking heeft op de school en/of bij overtreding van deze afspraken.

Kortom: wat in het echte leven niet mag, mag online ook niet.

Cindy Baakman
(ouder)

“Noami’s basisschool adviseerde Symbion, maar we hebben ons toch wat breder georiënteerd. De open dag gaf de doorslag. We werden zo hartelijk ontvangen en kregen duidelijke uitleg. Naomi was helemaal blij, dus toen keken we elkaar aan en was de keuze gemaakt. Wat mij aanspreekt aan Symbion is dat je bij problemen altijd bij iemand kunt aankloppen. Het gaat supergoed met Naomi. Ze blaakt van zelfvertrouwen en ze gaat er helemaal voor. Dat moet ook wel, want ze wordt continu uitgedaagd om nieuwe dingen te doen.”

Naar school gaan kost geld

De kosten voor het onderwijs worden door de overheid betaald, maar dat geldt niet voor de extra activiteiten. Deze zijn belangrijk voor een prettig schoolklimaat en voor de persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling van de leerling. Hiervoor vraagt de school een bijdrage van de ouders. Soms springen de overheid of fondsen bij.

Vrijwillige ouderbijdrage

Voor de boeken, laptops en veel andere leermiddelen ontvangt Symbion een vergoeding van het ministerie van Onderwijs. Dat geldt niet voor de schoolfeesten, de culturele activiteiten, het klassenbudget en diverse andere activiteiten. Hiervoor wordt een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd van 85 euro. Omdat het een vrijwillige bijdrage is, nemen ook leerlingen voor wie niet is betaald deel aan deze activiteiten. Ook voor het schoolkamp en de schoolreis wordt een bijdrage gevraagd. Leerlingen krijgen een alternatief programma aangeboden als ouders deze kosten niet betalen of als ze geen toestemming geven voor deelname. Als ouders de kosten niet kunnen betalen, kunnen ze contact opnemen met Stichting Leergeld of bij de administratie dispensatie vragen. Voor leerlingen is het vaak erg belangrijk dat zij aan alle activiteiten kunnen meedoen.

Verplichte kosten

De leerlingen zijn verplicht bij de gymlessen sportkleding te dragen: gymschoenen, sportbroek en Symbion-shirt (kosten 7,50 euro). Verplichte werkkleding voor de EBS in leerjaar 3 regelt de school of het stagebedrijf. Leerlingen dienen op die dag werkkleding aan te hebben, dat wil zeggen: geen nieuwe of dure kleding. Verder moeten leerlingen op school de gebruikelijke schoolspullen bij zich hebben: pen, potlood, oortjes of koptelefoon etc.

Vanaf het moment dat de leerlingen op individuele stage gaan, moeten zij zelf een aantal zaken regelen of aanschaffen. Dit verschilt per stageadres. Dat kan bijvoorbeeld gaan om:

- bewijs van goed gedrag;
- veiligheidsschoenen;
- stofjas of overall;
- reiskosten;
- bepaalde gereedschappen.

WA-verzekering

Wij adviseren ouders met klem voor hun kind een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) af te sluiten, tenzij het kind al is meeverzekerd op de WA-polis van het gezin. Deze verzekering is nodig om de financiële gevolgen op te vangen van schade die de leerling op school of op het stage kan veroorzaken.

Schoolloket

Symbion werkt met het digitale betalingssysteem Schoolloket. Daarmee kunnen ouders via iDEAL direct betalingen doen. Ouders ontvangen een e-mail met een link, waarmee ze een account op Schoolloket kunnen activeren (met wachtwoord-beveiliging). Betalen via Schoolloket wordt aanbevolen, maar is niet verplicht.

Bijdrage studiekosten

Voor kinderen tot 18 jaar ontvangen ouders kinderbijslag. Daarna verstrekt DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) een inkomensafhankelijke bijdrage in de studiekosten. DUO is bereikbaar op telefoonnummer (050) 599 77 55 of via de website www.duo.nl.

Veel gemeenten hebben financiële regelingen voor inwoners met een laag inkomen. Ouders kunnen hierover contact opnemen met de gemeente waar zij wonen. De gemeenten Duiven en Westervoort doen mee aan de 'GelrePas'. Houders van deze kaart krijgen een jaarlijkse vergoeding voor de (vrijwillige) ouderbijdrage en de kosten van de schoolreis of het schoolkamp.

Stichting Leergeld

Stichting Leergeld De Liemers is er voor gezinnen in de gemeenten Duiven, Montferland, Rijnswaarden, Westervoort en Zevenaar met een laag inkomen en schoolgaande kinderen. De stichting betaalt mee aan bijvoorbeeld een schoolkamp, de aanschaf van een fiets (en soms een computer) of contributies en lidmaatschappen. Meer info: zie www.leergelddeliemers.nl of (0316) 76 40 00.

Sponsoring

Symbion ontvangt soms geld of goederen van bedrijven, gemeenten, stichtingen of instellingen. De regels hiervoor zijn in het kort dat sponsoring ten goede moet komen aan de school, dat leerlingen geen (financiële) risico's mogen lopen en dat de goede naam van de school niet in het geding mag zijn.

Michael Stomps

(ouder)

“Dat Symbion een kleinschalige en gemoedelijke school is, gaf voor ons de doorslag.

Ryan heeft extra zorg en aandacht nodig. Dat werd meteen opgepikt. Hij zit bijvoorbeeld vooraan in de klas en bij rekenen krijgt hij een-op-eenuitleg. Het contact met Symbion is goed, hoewel minder intensief dan op de basisschool. Daar moet ik aan wennen. Maar ze kennen iedere leerling bij naam, dus ik vertrouw erop dat ze het zien als het niet goed gaat. Het gaat trouwens heel goed. Ryan gaat graag naar school. Dat is het allerbelangrijkst.”

REGISTER

Aanmelding	17	Locatieleider	14, 17, 18, 20	Sport, recreatie en vrije tijd	4, 6, 13
Activiteiten	13, 21	Medewerkerslijst	16	Stages	6-7, 21
Ambulant begeleider	10	Medezeggenschapsraad	12, 14	Taalontwikkeling	4
Bibliotheek	4	Mediawijsheid	4	Te laat komen	20
Bijdrage studiekosten	22	Medicatie	17	Toelaatbaarheidsverklaring	11
Cameratoezicht	18	Mentor	3, 9, 12	Uitstroomgegevens	5
Coachingsgesprek	2, 10	Mobiele telefoon	20	Uitstroomprofielen	5
Competentielijst	9	Nieuwsbrief	12	Vakantierooster	2
Dagrooster	2	NT2	4	Vakken op vmbo-niveau	4
Doorstroming naar vmbo	4	Ondersteuning	9-11	Veilig op Stage (VOS)	7
Digitaal onderwijs	3	Ondersteuningscoördinatoren	10, 11	Verlof aanvragen	17-18
Drie-uurtje	19	Ondersteuningsteam	10, 14	Vertrouwenspersonen	19
Entree-opleiding	3, 6, 7	Onderwijskwaliteit	5	Verwijsindex	11
Excursies	13	Ontwikkelingsperspectief (OPP)	9	Verzuim (spijbelen)	18
Financiën	21	Opleidingen	4, 6, 8	Vrijwilligers	14
Foto- en filmgebruik	18	Organisatie	14-16	WA-verzekering	22
Gelre Pas	22	Ouderbetrokkenheid	12	Werkkleding	20, 21
Getuigschrift/diploma	4, 7, 13	Ouderbijdrage	13, 21	Ziekmelding	2
Huisbezoek	9	Passend onderwijs	11	Zorgadviesteam	11
Individueel ontwikkelingsplan (IOP)	9, 10	Praktische zaken	17-18		
Internationale schakeklas (ISK)	4	Produs	8, 14		
Introductieweek	13	Quadraam	14, 15	Colofon	
Jobcoaching	8	Regels en afspraken	19-20	Uitgave: Symbion (juni 2019).	
Kennismakingsgesprek	9	Remedial teacher	10	Productie, eindredactie en vormgeving:	
Klachten	18	Rookvrije school	20	De Reus' Communicatie & Publiciteit.	
Kluisje	17, 20	Schoolarts	10, 11	Fotografie: VVBvanbree Fotografie en anderen.	
Laptop	3, 5	Schoolkamp	13, 21, 22	Drukwerk: De Bondt grafimedia communicatie.	
Leefstijl	4, 6	Schoolloket	22		
Leergeld (stichting)	21, 22	Schoolmaatschappelijk werker	10	Voor de vlotte leesbaarheid van deze informa-	
Leerlingenraad	14-15	Social media	20	tiegids gebruiken we overwegend de mannelijke	
Leerplichtambtenaar	11	Sociale vaardigheden	4	vorm van voornaam- en verwijswwoorden.	
Lessentabel	6	Sponsoring	22	Met 'ouders' worden ook voogden en verzorgers	
Lestijden	2	Sportkleding	20, 21	bedoeld. Aan deze schoolgids kunnen geen	
				rechten worden ontleend.	

DIT IS SYMBION

Maximaal maatwerk

Elke leerling is anders en daar houden we rekening mee in onze didactische aanpak. Voor elke leerling geldt: samen met hen en hun ouders willen we 'eruit halen wat erin zit'. We differentiëren en variëren en we verdiepen de stof als dat mogelijk is en als de leerling zich daarvoor wil inzetten.

Zien van mogelijkheden

Wij richten ons op de mogelijkheden van de leerlingen en de doelen waaraan zij willen werken. Wij zien wat hun potentieel is en helpen hen hun talenten te ontwikkelen. Daardoor ontwikkelen ze een positief toekomstbeeld. Wij hebben respect voor hun kwaliteiten en daardoor groeit hun zelfvertrouwen.

Contact biedt veiligheid en rust

Elke docent investeert in het opbouwen van een goede band met de leerlingen. In onze kleinschalige school weet elke leerling zich gekend en voelt elke leerling de betrokkenheid van alle medewerkers. Daardoor bieden wij de rust en veiligheid die de leerlingen nodig hebben om tot groei te komen.

Uitdagend

Doel van ons werk is dat we onze leerlingen uitdagen verder te groeien. We maken het hen niet te gemakkelijk. Bij groei hoort - zeker als ze ouder worden - dat we hen aanspreken op hoe ze leren en werken. We vergroten hun zelfreflectie door hen bewust te maken van het resultaat van hun gedrag.

Afwisselend

Afwisseling is één van onze didactische principes. We werken niet de hele dag in boeken. Onze leerlingen leren veel door praktisch werk. 'Leren in de echte wereld' is daarom ons motto. We sluiten in de lessen aan bij de actualiteit en bij veranderingen in de samenleving. Levenslessen vinden wij belangrijk, naast kennis en vaardigheden voor een beroep.

Ertoe doen

Wij willen het verschil maken voor onze leerlingen. Wij werken met hen en met de ouders aan de ontwikkeling van hun zelfredzaamheid in een snel veranderende samenleving, aan hun kansen op de arbeidsmarkt, aan hun sociale vaardigheden en aan hun normen en waarden.